

KİTAP TANITIMI

Gürdal Özçakır, *1923-1950 Kdz.Ereğli Futbol Tarihi*, Yeşil Elma Yay., İstanbul 2008, (208 s.).

Murat KARA*

Özet

Yerel tarih araştırmaları şehirlerin tarihi geçmişlerinin tespitinde çok önemlidir. Bir yerin sosyal, ekonomik, kültürel ve sportif gelişim sürecinin bilinmesi o şehirde yaşayan insanların toplumsal özellikleri hakkında bize bilgiler sunmaktadır. Özellikle birinci ağızdan kişilerle yapılan görüşmeler bir kentin hafızasındaki bilgilerin ortaya çıkmasında çok önem arz etmektedir. Bu anlamda “1923-1950 Kdz.Ereğli Futbol Tarihi” isimli kitap, belirtilen dönemle alakalı Kdz.Ereğli’nin sportif geçmişine ışık tutmaktadır. Bu çalışmada, araştırmacı-yazar Tarih öğretmeni Gürdal ÖZÇAKIR tarafından yazılan *1923-1950 Kdz.Ereğli Futbol Tarihi* isimli kitap tanıtılacaktır.

Anahtar Kelimeler

Futbol tarihi, Spor Kulübü, Kdz. Ereğli.

BOOK REVIEW

Gürdal ÖZÇAKIR, *1923-1950 Kdz. Ereğli Football History*, Green Apple Pub., İstanbul 2008, (208 p.).

Abstract

Local historical searches are very important in determining historical pasts of the cities. To know the social, economic, cultural and sportive development processes of cities gives us information about the social characteristics of the people living in that city. Especially, talking to living people has a curicial importance to reveal the information in that city’s memory. The book named ‘1923-1950 Kdz. Ereğli Football History’ enlightens sportive past of Kdz. Ereğli about the period mentioned in the book. In this work, the book ‘1923-1950 Kdz. Ereğli Football History’ - written by researcher and writer Gürdal ÖZÇAKIR - will be introduced.

Key Words

Football History, Sports Club, Kdz. Ereğli.

* MEB., Zonguldak Ereğli Lisesi Tarih Öğretmeni, Zonguldak/Türkiye. kr_murat@hotmail.com

Gürdal ÖZÇAKIR, kitabının önsözünde çalışmaya nasıl başladığını ifade etmiştir. Özellikle Kdz.Ereğli'nin yerel futbolunda önemli olan isimlerden yola çıkarak çalışmaya sundukları katkıları belirtmiştir. Teşekkür bölümünden sonra ise "Bir yerel çalışma" olan bu esere yeterince destek olunmamasından yakınmıştır. Yine bu bölümde 1930 yılında Dünya Şampiyonası'nda kullanılan topun resmine de yer vermiştir.

1923-1950 Kdz.Ereğli Futbol Tarihi isimli eser, futbolun kısa bir tarihçeyle başlamaktadır. Burada Mısır, Sparta, Sümerler, Yunanlılar ve Çinlilerden futbolla ilgili çeşitli bilgiler sunulmuştur. Ardından eski Türk boylarında ayak topu oyunları hakkında "La Tartarie" adlı Fransızca bir eserden, Kaşgarlı Mahmud'un "Divan-ı Lügat-it Türk" isimli eserinden, Seyyid Ali Ekber'in "Hitay-ı Name" isimli eserinden ve Ayasofya Kütüphanesi'nde bulunan 3029 numarada kayıtlı "Tarih-i Timur" isimli eserlerden bilgiler verilmiştir. Böylece Türklerin Orta Asya'dan beri futbola benzer oyun oynadıklarını ifade etmiştir.

Güney Amerika'daki ayak topu oyunları hakkındaki bilgilere değinildikten sonra Modern Futbolun İngiltere'de nasıl doğduğuna dair kronolojik bilgiler verilmiştir. Bu bilgiler resimlerle de desteklenmiştir. Akıcı olarak ve tarihi gelişim süreci içinde bu bilgiler sunulduktan sonra futbolun Türkiye'ye nasıl geldiği anlatılmıştır. 19.yy. ikinci yarısında Osmanlı Devleti'nde tütün ve pamuk ticaretiyle uğraşan İngilizlerin futbolu ülkemize getirdikleri anlatılmıştır. Rumların da bunlara katılmasıyla Osmanlı ülkesinde futbol oynayan kişi sayısının arttığı ifade edilmiştir.

Osmanlı topraklarında ilk futbol maçı 1875 yılında Selanik'te, 1877 yılında da İzmir'de oynanmıştır. İlk futbol kulübü 1894 tarihinde İngilizler

tarafından İzmir’de kurulmuş ve adı “Football Club Smyrna (İzmir Futbol Kulübü)”dür. İstanbul’da ise ilk futbol maçı 1895 yılında Kadıköy ve Moda’da oynanmaya başlanmıştır.

Bu bilgilerden sonra ülkemizdeki ilk futbol maçlarından bahsedilmiştir. Futbol oynayan ilk Türkün 1898 yılında İzmir’de İngilizlerle beraber oynayan Selim Sırrı TARCAN olduğu ancak ilk Türk futbolcusunun ise Fuat Hüsnü KAYACAN olduğu belirtilmiştir. Fuat Hüsnü Bey, arkadaşlarını ikna ederek ilk Türk futbol takını kurmuş ve adına da “Black Stocking” ismi verilmiştir. Rumlarla yaptığı ilk maçı 5-1 kaybeden bu takım ilk maçında sahada basılıp dağıtılmış ve böylece ömrü uzun olmamıştır.

Kitabın sonraki bölümlerinde Türk futbolunda ilk kurulan kulüplerden bahsedilirken Beşiktaş dışındakilerin futbol kulübü, Beşiktaş’ın ise “Beşiktaş Jimnastik Kulübü” diye isimlendirildiği ifade edilmiştir. İlk Türk futbol kulübünün Galatasaray kulübü olduğu belirtildikten sonra sırasıyla Fenerbahçe’nin de içinde olduğu İstanbul kulüpleri (31 adet) ve İzmir Kulüpleri (8 adet) hakkında kısa bilgiler verilmiştir.

Gürdal ÖZÇAKIR kitabında bu genel bilgilerden sonra Zonguldak futbolunun tarihine geçmiştir. 1922 yılına kadar Zonguldak’ta Fransızların, 1923 yılından itibaren de Zonguldaklı gençlerin futbol oynadığından bahsetmiştir. 1923 yılında İncir Suyu ve Fındık Suyu sahalarında Türk takımları ile Fransız ve Macar takımları arasında oynanan maçlarla Zonguldak’ta futbolun başladığını ifade etmiştir. Yazar bu genel bilgilerden sonra, 1923-1950 yılları arasında Kdz.Ereğli Futbol Tarihi hakkında bilgi verirken Kdz.Ereğli’de 7 adet spor kulübünden kısa bilgilere yer verilmiştir. Bu spor kulüpleri,

1. Muhtelit (karma) Ereğli Gençlerbirliği Spor Kulübü
2. Türk Ocağı Gayur (Azimli) Futbol Takımı (Gençlerbirliği Kulübü)
3. Kdz.Ereğli Ereğli İdman Yurdu
4. Amele Birliği (Bozhane Maden Gücü) Kulübü
5. Müttehit (Birleşik) Gençler Spor Kulübü
6. Deniz İşçileri Spor Kulübü
7. Halkevi Ereğli Gençlik Spor Kulübü (Ereğli Akın Spor)

Ereğli Gençlik Spor Kulübünün tespit edilen maçları ile ilgili Koroğlu Gazetesinde çıkan haberlerden bilgiler verilmiştir. İlginç bir bilgi olarak, üç büyük futbol takımımızın taşradaki futbol takımlarımızı her yönden etkilediği (renkler, futbolcu lakapları vs.) ifade edilmiştir.

Kdz.Ereğli’nin yerel futbolunda öne çıkan bu spor kulüpleri tanıtıldıktan sonra dönemin önemli futbol adamları ve sporcuları hakkında kısa ve öz bilgiler verilmiştir (12 kişi).

Bu kişiler:

1. Mustafa AKMAN (Ekabir) (1918-1972)
2. Celal ACAR (Baron) (1899-1963)
3. Sadeddin ERİŞEN (1882-?)
4. Ahmet Şevki ATA (1908-1969)
5. Cevat ÇAMLI (1906-1979)
6. Ziyaettin CİBİR (1920 -)
7. Temel AÇAN (1921 -)
8. Niyazi DEMİREL (1921-1999)
9. Şaban Bey
10. Abdurrahman ÖZÇAKIR (1913-1994)
11. Mehmet GÜLEN (1913-1967)
12. Seyfi DEMİRTAŞ (1920 - ?)

Eseri meydana getirirken görüşme yaptığı ve yardım aldığı kişilerin isimlerine dikkat çekildikten sonra eserin kaynakçasına geçilmiştir. Bundan sonra sırasıyla görsel ağırlıklı olarak fotoğraflarla, belgelerle ve tablolarla olmak üzere;

1. Türk Ocağı Gençlerbirliği (1925-1936)
2. Ereğli İdman Yurdu (1930-1936)
3. Halkevi Gençlik Spor (Ereğli Akın Spor) (1936-1951)
4. Dönemin Genç Takımlarını tanıtan resimlere yer vermiş ve resimlerdeki tespit edilen kişilerin isimleri yazılmıştır.

Özçakır, kitabının son bölümünde eserde kullanılan gazete haberleri için bir önsöz yazmış ve özellikle dönemin Anadolu'da en çok bilinen gazetesi Yeni Köroğlu gazetesinden haberlere yer vermiştir. Yazar, eserin ortaya çıkmasına destek olan kişi ve kuruluşlara teşekkür ederek çalışmasını tamamlamıştır.

Tarih Öğretmeni Gürdal ÖZÇAKIR tarafından kaleme alınan bu eser, 1923-1950 yılları arasında Kdz.Ereğli'deki futbol tarihini ele almıştır. Eserde dönemin tanıklarına da yer verilmesi ve onlarla sözlü görüşmeler yapılması çalışmaya ayrı bir değer katmıştır. Bu anlamda Kdz.Ereğli yerel tarihi adına spor kültürü açısından gelecek nesillere önemli bir miras bırakılmış olmaktadır. Bu sebeple bu tür yerel çalışmalar desteklenmelidir. Nitekim futbolun gelişiminden hareketle Kdz.Ereğli şehir tarihi alanında yapılan bu çalışma bundan sonraki şehir tarihi ve sözlü tarih çalışmalarına da yeni bir boyut kazandıracaktır.